

Prof. PhDr. Petr Sommer, DSc.

*** 30. 11. 1949 / † 12. 8. 2023**

Uprostřed tohoto léta náhle zemřel Petr Sommer, jehož osobnost musíme aktuálně vzpomenout na stránkách našeho periodika.

Rakovnický rodák projevoval už během gymnaziálních let hluboký zájem o dějepis a klasické jazyky, ve kterých brzy vynikal. Není proto divu, že následně vystudoval historii a prehistorii na Filozofické fakultě Karlovy univerzity. Po skončení vysokoškolského studia působil jako archeolog ve Východočeském muzeu v Pardubicích a v Muzeu hlavního města Prahy, ale už v roce 1976 získal místo v Archeologickém ústavu ČSAV v Praze, kterému zůstal věrný po celý život. Kromě archeologických výzkumů vyvolávaných stavební činností v terénu Petr Sommer úspěšně rozvíjel svou vědeckou specializaci zaměřenou na nejstarší církevní dějiny a duchovní kulturu, o níž vedle chudých písemných pramenů vydává svědectví právě nejvíce archeologie. Mezi nejvýznamnějšími památkami tohoto druhu, které Petr zkoumal, najdeme středočeské lokality jako dominikánský klášter v Berouně, benediktinský klášter na Ostrově u Davle či Sázavský klášter benediktinů. Právě Sázavou se zabýval s hlubokým zaujetím a měl s ní velké plány; paradoxně odešel v době, kdy tamější záchranný archeologický výzkum přináší nové, nečekané poznatky, na jejichž interpretaci se mohl významně podílet.

S jeho specializací souvisí dlouhá řada vědeckých statí a knih, vedle nichž nelze zapomenout na popularizující knihu o středověkých kostelech v jednom z nejhezčích koutů našeho kraje – Sedlčansku (2011). Tento zdánlivý detail nám připomíná důležitý rys Petrovy osobnosti. Zdaleka nebyl jen „suchým vědcem“, jak se někdy mohlo zdát, ale udělal si čas i na záliby zcela jiné povahy. Dalo se s ním debatovat o vědeckém zkoumání a jeho nepřekročitelných zásadách, za něž sklízel uznání na poli domácím (2015 člen Učené společnosti ČR, 2017 Národní cena Česká hlava) i zahraničním, stejně jako o věcech každodenního života, kterým uměl naslouchat s pochopením a osobitým smyslem pro humor. Klidná a nekonfliktní povaha, přitom však pevnost v přesvědčení a ochota se mu obětovat předurčovaly Petra pro funkce a organizační úkoly, do nichž se každému – zvláště pak úspěšnému vědci – nechce. V zásadních 90. letech byl po dvě období ředitelem pražského archeologického ústavu, poté spoluzakládal a řadu let vedl Centrum mediivistických studií při Filozofickém ústavu AV ČR (2004–2019), organizoval, vyřizoval a garantoval řadu grantových úkolů. Ve všech těchto rolích na něj bylo spolehnutí, stejně jako v poslání pedagoga pražské filozofické fakulty (od 2001, profesorem 2007).

Vedle své hlavní profese byl Petr výborný historik, umělecký historik, ale také velmi poučený stavební historik a pa-

Foto V. Tutr, 15. 3. 2023.

mátkář, jak jsem se opakovaně přesvědčoval při diskusích a odborných komisích nad různými nálezy v terénu. Dokázal k nim přistupovat střídavě a komplexně, se zkušeným odhadem možností a mezí ochrany, která musí být nadřazena badatelskému nadšení a hlediskům prezentace.

Petr Sommer odešel z tohoto světa na vrcholu svých vědeckých sil. Rozhodně měl ještě spoustu plánů do blízké i vzdálenější budoucnosti, jejichž naplnění budeme muset oželeť. Netýkaly se jen Sázavy, i když ta se stala jeho srdeční záležitostí. V tisku jsou zásadní texty, na něž se můžeme těšit, on sám se však jejich vydání již nedočkal. Díky za vše, Petře.

Čest jeho památce!

Vladislav Razím